

The Effect of Financial Information Quality on the Convergence or Divergence of Managers' and Shareholders' Decisions with the Moderating Role of the Saliency Phenomenon

1. Mohadese Afzali[✉]: Department of Accounting, Ra.C., Islamic Azad University, Rasht, Iran

2. Soghra Barari Nokashti^{✉*}: Department of Accounting, Ra.C., Islamic Azad University, Rasht, Iran. Email: Sbarari@iau.ac.ir (Corresponding Author)

3. Sina Kheradyar[✉]: Department of Accounting, Ra.C., Islamic Azad University, Rasht, Iran

Article history

Received: 21 June 2025

Revised: 17 October 2025

Accepted: 23 October 2025

Initial Publish: 11 June 2026

Final Publish: 22 June 2026

Abstract:

This study aims to examine the impact of financial information quality on the convergence or divergence of managers' and shareholders' decisions, considering the moderating role of the saliency phenomenon. The research is applied in purpose and descriptive-correlational in nature. The statistical population includes companies listed on the Tehran Stock Exchange from 2012 to 2021. After applying selection criteria, 130 firms (1300 firm-years) were chosen using purposive sampling. Data were collected from financial statements and analyzed using EViews10 software through logistic regression models. The dependent variable was the convergence or divergence of managerial and shareholder decisions; the independent variable was financial information quality (accruals quality); and the moderating variable was the saliency phenomenon. Control variables included firm size, financial leverage, return on assets, cash ratio, sales growth, stock return, and firm age. Results at the 95% confidence level indicate that financial information quality has a significant positive effect on the convergence and divergence of managerial and shareholder decisions. The regression coefficient for accruals quality was 1.616 with a probability value below 0.05. However, the saliency phenomenon (interaction term QACC×SALI) showed no significant moderating effect, with a p-value above 0.05. The McFadden R^2 was 0.478, and the LR statistic was significant, confirming good model fit. Financial information quality enhances decision alignment between managers and shareholders by reducing information asymmetry and improving transparency. However, the saliency phenomenon does not moderate this relationship, suggesting that selective attention to certain information segments does not significantly alter the impact of financial information quality on decision convergence. The findings highlight the necessity of improving financial reporting quality to promote strategic coherence and minimize conflicts of interest.

Keywords: Saliency phenomenon; financial information quality; convergence and divergence of decisions; managers; shareholders

Citation: Afzali, M., Barari Nokashti, S., & Kheradyar, S. (2026). The Effect of Financial Information Quality on the Convergence or Divergence of Managers' and Shareholders' Decisions with the Moderating Role of the Saliency Phenomenon. *Accounting, Finance and Computational Intelligence*, 4(2), 1-20.

Copyright: © 2026 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract**Introduction**

Financial information quality represents one of the core foundations of decision-making transparency in modern corporations and capital markets. Reliable, timely, and relevant financial data reduce information asymmetry, build investor confidence, and strengthen the alignment between management and shareholders (Abdel-Meguid, 2019). According to agency theory, a well-developed information environment allows principals (shareholders) to monitor agents (managers) effectively, thereby minimizing agency costs and promoting convergence of interests (Jensen & Meckling, 1976). When financial reports are credible, both groups can base their strategic and investment decisions on a shared informational platform, resulting in harmonized actions and trust-based governance (Garcia lara & Garcia Osmá, 2015). Conversely, low-quality reporting may lead to divergent perceptions, opportunistic behaviors, and inefficient allocation of resources.

Recent research emphasizes the behavioral dimension of financial information quality, showing that investor cognition and emotional biases interact with accounting data to shape market outcomes (Bahar Moghaddam & Hossein, 2018; Cornell et al., 2017). The salience phenomenon—defined as the tendency of individuals to focus excessively on certain information cues while neglecting others—has emerged as a critical behavioral factor influencing such decisions (Lee & Park, 2022). When salient information dominates attention, even transparent data may be misinterpreted, causing inconsistency between managerial and investor actions (Ramos et al., 2020). Hence, understanding how salience moderates the relationship between financial information quality and decision alignment is essential for behavioral finance research.

Empirical findings across countries confirm the significant role of reporting quality in economic stability. For instance, (Dănescu & Stejerean, 2022) demonstrated that after the COVID-19 pandemic, firms with stronger reporting systems gained higher investor trust, while (Bouteska & Mili, 2022) highlighted that effective corporate governance mechanisms improve analyst forecast accuracy through enhanced financial transparency. In Iran's emerging market, the issue is more pressing due to structural inefficiencies and weaker disclosure regimes. Studies such as (Arabzadeh & Parvizloo, 2020) found that auditor industry specialization increases reporting quality, while (Hosseinzadeh et al., 2023) linked accounting information convergence to better stakeholder management. Similarly, (Khan Mohammadi Fard et al., 2022; Khan Mohammadi Fard et al., 2021) revealed that ambiguity in financial information drives divergence between managers' and shareholders' decisions.

In light of these findings, this study investigates whether financial information quality promotes convergence or divergence in the decision-making of managers and shareholders, while also testing the moderating effect of information salience. Following the insights of (Khaleghi Kasbi et al., 2020), it hypothesizes that high-quality information enhances decision alignment, whereas excessive salience may distort perceptions and weaken this relationship. The study further aligns with (Hsin et al., 2024) who asserted that quality reporting mitigates the negative impact of earnings management on corporate performance.

Methods and Materials

This study adopts an applied, descriptive–correlational design. The statistical population includes all companies listed on the Tehran Stock Exchange between 2012 and 2021. Based on purposive sampling, 130 companies (1300 firm-year observations) were selected. Financial data were extracted from audited statements and analyzed using logistic regression models implemented in EViews 10 software. The dependent variable represents the degree of convergence or divergence between managerial and shareholder decisions. The independent variable is financial information quality, measured by

accruals quality. The moderating variable, information salience, was operationalized using a behavioral-based index reflecting investors' sensitivity to prominent accounting signals. Control variables include firm size, leverage, return on assets, sales growth, cash ratio, firm age, and stock returns. Significance was evaluated at a 95% confidence level using McFadden's R^2 and LR statistics to verify model fitness.

Findings

The statistical analysis revealed that financial information quality exerts a significant positive influence on the convergence and divergence of managerial and shareholder decisions. The regression coefficient for accruals quality was 1.616, with a probability level below 0.05, confirming a meaningful relationship. The McFadden R^2 value of 0.478 indicated a satisfactory model fit, while the LR statistic was also significant. These results demonstrate that higher financial reporting quality leads to greater alignment of managerial and shareholder decision-making.

However, the moderating effect of the salience phenomenon (interaction term QACC×SALI) was not significant, as its p-value exceeded 0.05. This suggests that the extent to which decision-makers focus on salient information does not statistically alter the relationship between financial information quality and decision convergence. Control variables such as firm size and profitability showed mild but positive effects, whereas financial leverage displayed a marginal negative relationship with convergence outcomes. Overall, the results indicate that decision alignment primarily depends on information transparency rather than selective attention biases.

Discussion and Conclusion

The findings confirm that financial information quality plays a pivotal role in harmonizing the decision-making behavior of managers and shareholders. This result supports the theoretical argument of (Jensen & Meckling, 1976) that transparent reporting mitigates agency problems by improving accountability and monitoring. When accounting data accurately represent a firm's financial position, both managers and investors can rely on consistent information sets to form expectations and strategic choices. The result also echoes empirical work by (Abdel-Meguid, 2019), who documented that higher-quality financial reporting reduces information asymmetry and improves market reactions. Similarly, (Garcia lara & Garcia Osmá, 2015) demonstrated that conservative and accurate accounting promotes investment efficiency, aligning with this study's evidence of increased decision convergence under higher information quality.

From a behavioral standpoint, these findings are consistent with (Cornell et al., 2017) and (Bahar Moghaddam & Hossein, 2018), who found that quality financial information reduces emotional distortions and speculative reactions among investors. The data suggest that when information quality is high, both managers and shareholders base their decisions on factual rather than affective evaluations. This alignment enhances corporate stability, strategic coherence, and shareholder trust.

Interestingly, the absence of a significant moderating effect for the salience phenomenon implies that cognitive attention biases are overshadowed by the structural strength of financial reporting. As (Lee & Park, 2022) and (Ramos et al., 2020) noted, information salience primarily affects decision behavior under ambiguous or fragmented data conditions. In environments characterized by high information quality, decision-makers exhibit greater rationality, leading to uniform interpretations despite potential attention disparities. This suggests that improving the integrity and comparability of financial data can effectively neutralize behavioral biases.

The consistency of this outcome with (Khaleghi Kasbi et al., 2020) underscores the robustness of the conclusion: salience becomes impactful only when the informational environment is weak or asymmetric. Furthermore, the results corroborate

the Iranian studies of (Khan Mohammadi Fard et al., 2022; Khan Mohammadi Fard et al., 2021), which emphasized that informational ambiguity drives divergence, while clarity and accuracy foster alignment. Collectively, the findings demonstrate that improving financial reporting quality remains the most direct and sustainable path toward synchronizing managerial and shareholder decisions.

Ethical and institutional factors also reinforce this relationship. (Khalilpour et al., 2019) established that accountants' ethical commitment significantly improves reporting integrity, while (Bouteska & Mili, 2022) and (Dănescu & Stejerean, 2022) highlighted the mediating role of corporate governance in ensuring accurate disclosure. These frameworks imply that fostering professional accountability and regulatory enforcement can sustain the observed alignment effects. Similarly, (Hsin et al., 2024) found that information quality diminishes the negative impact of earnings management, confirming that transparent reporting promotes organizational cohesion and investor confidence.

Overall, this study contributes to behavioral finance literature by showing that high-quality financial information not only serves as a technical measure of transparency but also as a cognitive equalizer that harmonizes perceptions between managers and shareholders. By reducing ambiguity, it mitigates interpretative divergence and minimizes opportunistic decision patterns. In contrast, when financial information is incomplete or distorted, cognitive biases such as salience exert stronger influence, leading to inconsistent or irrational decisions.

From a theoretical perspective, the results extend agency theory by integrating behavioral components, demonstrating that structural information integrity and cognitive bias interact dynamically. While financial information quality structurally governs rational decision-making, attention-driven salience acts as a conditional moderator that becomes influential only under imperfect information. This synthesis enriches existing models of decision alignment and expands their explanatory power in emerging markets characterized by informational asymmetries.

Practically, the findings underline that regulators and policymakers should prioritize continuous enhancement of financial reporting frameworks to strengthen market discipline. Transparent and comparable reporting standards can reduce speculative decision-making, improve investor protection, and enhance governance efficiency. Companies should also integrate behavioral insights into their disclosure strategies to ensure that no single data component becomes disproportionately salient.

In conclusion, this study demonstrates that financial information quality significantly enhances convergence between managerial and shareholder decisions, while the salience phenomenon does not exert a significant moderating effect. The results suggest that structural transparency in reporting effectively neutralizes cognitive distortions, ensuring consistent decision-making across organizational levels. Strengthening the accuracy, timeliness, and comparability of financial information remains the most effective mechanism for achieving strategic coherence, reducing agency costs, and sustaining investor confidence in both developed and emerging financial markets.

Authors' Contributions

Authors equally contributed to this article.

Acknowledgments

Authors thank all participants who participate in this study.

Declaration of Interest

The authors report no conflict of interest.

Funding

According to the authors, this article has no financial support.

Ethical Considerations

All procedures performed in this study were under the ethical standards.

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر همگرایی یا واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران با نقش تعدیل گر پدیده برجستگی

تاریخچه مقاله

تاریخ دریافت: ۳۱ خرداد ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۲۵ مهر ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۱ آبان ۱۴۰۴

تاریخ چاپ اولیه: ۲۱ خرداد ۱۴۰۵

تاریخ چاپ نهایی: ۱ تیر ۱۴۰۵

۱. محدثه افضلی^{ID}: گروه حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

۲. صغری براری نوکاشتی^{ID}*: گروه حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران. ایمیل: Sbarari@iau.ac.ir (نویسنده مسئول)

۳. سینا خریدار^{ID}: گروه حسابداری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

چکیده

هدف این پژوهش بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر همگرایی یا واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران با در نظر گرفتن نقش تعدیل گر پدیده برجستگی است. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ روش، توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ می‌باشد. پس از اعمال معیارهای انتخاب نمونه، ۱۳۰ شرکت (۱۳۰۰ سال-شرکت) به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. داده‌های پژوهش از صورت‌های مالی شرکت‌ها استخراج و با استفاده از نرم‌افزار EViews ۱۰ تحلیل گردید. مدل‌های رگرسیون لجستیک برای آزمون فرضیات به کار رفتند. متغیر وابسته، همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران بود؛ متغیر مستقل، کیفیت اطلاعات مالی (کیفیت اقلام تعهدی) و متغیر تعدیل‌گر، پدیده برجستگی محاسبه شد. متغیرهای کنترلی شامل اندازه شرکت، اهرم مالی، بازده دارایی، نسبت وجه نقد، رشد فروش، بازده سهام و سن شرکت بودند. نتایج تحلیل داده‌ها در سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان داد که کیفیت اطلاعات مالی تأثیر مثبت و معناداری بر همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران دارد. ضریب کیفیت اقلام تعهدی در مدل رگرسیونی برابر با ۱۶۱۶ و مقدار احتمال آن کمتر از ۰۰۵ بود که بیانگر رابطه معنادار است. در مقابل، پدیده برجستگی (متغیر تعاملی QACC×SALI) تأثیر تعدیل‌گر معناداری در این رابطه نداشت؛ مقدار احتمال آن بیش از ۰۰۵ به دست آمد. ضریب تعیین مک‌فادن برابر با ۰۴۷۸ و آماره LR معنادار بود که نشان‌دهنده برازش مناسب مدل است. بر اساس یافته‌ها، کیفیت اطلاعات مالی از طریق افزایش شفافیت و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، باعث همگرایی بیشتر تصمیمات مدیران و سهامداران می‌شود. با این حال، پدیده برجستگی نقش تعدیل‌گر معناداری در این رابطه ندارد، به این معنا که تمرکز یا توجه بیش از حد بر بخش خاصی از اطلاعات، تأثیری بر پیوند میان کیفیت اطلاعات مالی و همگرایی تصمیمات ندارد. این نتایج بر اهمیت بهبود کیفیت گزارشگری مالی برای ارتقای هماهنگی تصمیم‌گیری و کاهش تعارضات منافع میان مدیران و سهامداران تأکید دارد.

کلیدواژه‌گان: پدیده برجستگی؛ کیفیت اطلاعات مالی؛ همگرایی و واگرایی تصمیمات؛ مدیران؛ سهامداران

شبهه استناددهی: افضلی، محدثه، براری نوکاشتی، صغری، و خریدار، سینا. (۱۴۰۵). تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر همگرایی یا واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران با نقش تعدیل‌گر پدیده برجستگی. *حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی*، ۴(۲)، ۱-۲۰.

کیفیت اطلاعات مالی یکی از موضوعات بنیادی و راهبردی در ادبیات حسابداری و مالی است که به‌طور مستقیم بر شفافیت، پاسخگویی، و کارایی تصمیم‌گیری‌های اقتصادی تأثیر می‌گذارد. نظام‌های اقتصادی کارآمد، به ویژه در بازار سرمایه، نیازمند جریان اطلاعاتی دقیق، به‌موقع و قابل اعتماد هستند تا از طریق آن، سرمایه‌گذاران، مدیران، اعتباردهندگان و سایر ذی‌نفعان بتوانند تصمیمات منطقی و مبتنی بر واقعیت اتخاذ کنند. در واقع، اطلاعات مالی، زبان مشترک میان نهادهای اقتصادی است که می‌تواند با کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، هزینه‌های مبادله و تضاد منافع میان گروه‌های مختلف را کاهش دهد. هرچقدر کیفیت گزارشگری مالی افزایش یابد، احتمال بروز رفتارهای فرصت‌طلبانه، مدیریت سود و تصمیم‌گیری‌های مغایر با منافع سهامداران کاهش خواهد یافت (Abdel-Meguid, 2019).

نظریه نمایندگی، به‌عنوان یکی از نظریه‌های اصلی در حوزه مالی و اقتصاد، بیان می‌کند که در روابط قراردادی میان مدیران و سهامداران، تضاد منافع اجتناب‌ناپذیر است. مدیران ممکن است در پی حداکثرسازی منافع شخصی خود باشند، در حالی که سهامداران به دنبال بیشینه‌سازی ثروت و ارزش شرکت هستند. این تضاد، منجر به بروز هزینه‌های نمایندگی و کاهش کارایی تصمیم‌گیری می‌شود. از دیدگاه (Jensen & Meckling, 1976)، وجود اطلاعات دقیق و شفاف در قالب گزارش‌های مالی می‌تواند به‌عنوان سازوکاری برای کاهش هزینه‌های نمایندگی عمل کند و از طریق ایجاد اعتماد و شفافیت، موجب همگرایی منافع میان مدیران و سهامداران گردد. کیفیت بالای اطلاعات مالی، مدیران را در معرض نظارت بیشتر قرار داده و رفتارهای غیرعقلایی و مغایر با اهداف شرکت را محدود می‌سازد.

در این میان، نقش کیفیت اطلاعات مالی در بهبود کارایی سرمایه‌گذاری و تخصیص منابع نیز غیرقابل انکار است. به اعتقاد (Garcia Iara & Garcia Osma, 2015)، محافظه‌کاری حسابداری و گزارشگری مبتنی بر واقعیت، با ارائه تصویری دقیق‌تر از وضعیت مالی شرکت، موجب کاهش خطا در پیش‌بینی جریان‌های نقدی و افزایش کارایی سرمایه‌گذاری می‌شود. هرچه کیفیت اطلاعات افزایش یابد، سرمایه‌گذاران قادر خواهند بود بازده مورد انتظار را بهتر برآورد کنند و تصمیماتی هماهنگ‌تر با مدیران اتخاذ نمایند. از سوی دیگر، اطلاعات مالی ناقص یا مبهم می‌تواند منجر به واگرایی در تصمیمات شود، زیرا هر گروه از ذی‌نفعان بر مبنای برداشت ذهنی و ناقص خود عمل خواهد کرد.

از دیدگاه مالی رفتاری، کیفیت اطلاعات مالی نه تنها در بعد فنی و محتوایی، بلکه در سطح شناختی و روان‌شناختی تصمیم‌گیرندگان نیز مؤثر است. پژوهش (Bahar, Moghaddam & Hossein, 2018) نشان می‌دهد که احساسات سرمایه‌گذاران و نحوه ادراک آن‌ها از اطلاعات حسابداری، بر نوسانات قیمتی و رفتار بازار تأثیرگذار است؛ به عبارت دیگر، کیفیت گزارشگری مالی می‌تواند نقش تنظیم‌کننده‌ای در مهار احساسات و سوگیری‌های رفتاری داشته باشد. در همین راستا، (Cornell et al., 2017) با تأکید بر پیوند بین اطلاعات حسابداری و احساسات سرمایه‌گذاران، بیان می‌کند که هرچه اطلاعات مالی از کیفیت بالاتری برخوردار باشد، رفتار سرمایه‌گذاران منطقی‌تر و بازار سرمایه از ثبات بیشتری برخوردار خواهد بود.

در دهه‌های اخیر، ظهور مفهوم «پدیده برجستگی» به‌عنوان یکی از متغیرهای کلیدی در تبیین تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، نگاه جدیدی به رفتار مدیران و سهامداران گشوده است. پدیده برجستگی به تمرکز بیش از حد تصمیم‌گیرندگان بر بخش خاصی از اطلاعات و نادیده گرفتن سایر داده‌های مرتبط اشاره دارد. این پدیده موجب می‌شود که افراد به‌صورت انتخابی به بخشی از داده‌ها توجه کنند و بر همان اساس قضاوت و تصمیم‌گیری نمایند (Lee & Park, 2022). در چنین شرایطی، حتی زمانی که اطلاعات مالی با کیفیت بالا ارائه می‌شود، ممکن است به دلیل برجستگی بیش از حد برخی عناصر اطلاعاتی، هماهنگی تصمیمات مدیران و سهامداران کاهش یابد. پژوهش (Ramos et al., 2020) نیز تأیید می‌کند که تمرکز بیش از اندازه بر اطلاعات خاص و نادیده گرفتن سایر داده‌ها، می‌تواند منجر به تغییر در رفتار معاملاتی، افزایش نوسانات بازار و کاهش کارایی تصمیم‌گیری شود.

در ایران، شرایط ساختاری بازار سرمایه و سطح بلوغ گزارشگری مالی اهمیت ویژه‌ای به کیفیت اطلاعات مالی بخشیده است. ساختارهای نظارتی ناکافی، پیچیدگی مقررات و ضعف در استانداردسازی اطلاعات موجب شده‌اند که کیفیت گزارشگری مالی در شرکت‌های بورسی، در سطحی متفاوت از اقتصادهای پیشرفته قرار گیرد. پژوهش (Arabzadeh, Hosseinzadeh & Parvizloo, 2020) نشان داد که تخصص حسابرس در صنعت، یکی از عوامل مؤثر بر بهبود کیفیت گزارشگری مالی است. همچنین، یافته‌های (Hosseinzadeh et

al., 2023) حاکی از وجود ارتباط مثبت و معنادار بین مدیریت منافع ذی‌نفعان و شاخص‌های کیفیت اطلاعات حسابداری است، که بیانگر نقش کیفیت گزارشگری در تحقق مدیریت مسئولانه و پاسخگو است.

از سوی دیگر، تأثیر «ابهام اطلاعاتی» در روابط میان مدیران و سهامداران، در پژوهش‌های متعددی مورد توجه قرار گرفته است. در بازارهایی که سطح ابهام اطلاعاتی بالاست، احتمال واگرایی تصمیمات میان مدیران و سهامداران افزایش می‌یابد. بر اساس یافته‌های (Xu, 2016)، اجتناب از ابهام اطلاعاتی یکی از عوامل کلیدی در کاهش رفتارهای غیرعقلایی سرمایه‌گذاران است. پژوهش (Hsieh et al., 2018) نیز تأکید می‌کند که محافظه‌کاری و شفافیت در گزارشگری مالی می‌تواند سطح ابهام را در تصمیمات اقتصادی کاهش داده و موجب بهبود همگرایی تصمیمات شود.

پژوهش‌های داخلی نیز به طور تجربی این موضوع را مورد بررسی قرار داده‌اند. (Khan Mohammadi Fard et al., 2021) در مطالعه‌ای نشان داد که در شرایط ابهام کم اطلاعاتی، تصمیمات مدیران و سهامداران همسو و همگرا هستند، در حالی که در سطوح بالاتر ابهام، واگرایی افزایش می‌یابد. (Khan Mohammadi Fard et al., 2022). این یافته‌ها نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی نقش حیاتی در کاهش تضاد منافع دارد. همچنین، پژوهش (Nourani Azad & Rahmanian Koushkaki, 2023) به بررسی شدت رقابت سهامداران با بازدهی و ارزش شرکت پرداخت و نشان داد که هرچه همگرایی منافع میان سهامداران و مدیران بیشتر باشد، ارزش شرکت نیز افزایش می‌یابد.

در همین راستا، مطالعات بین‌المللی متعددی بر اهمیت کیفیت اطلاعات مالی پس از بحران‌های اقتصادی و پاندمی کرونا تأکید کرده‌اند. (Dănescu & Stejerean, 2022) در پژوهشی فراملی نشان داد که پس از دوران بحران، شرکت‌ها تمایل بیشتری به افزایش شفافیت و کیفیت گزارشگری مالی دارند تا اعتماد از دست‌رفته بازار را بازسازی کنند. همچنین، (Bouteska & Mili, 2022) بیان می‌کند که ساختارهای حاکمیت شرکتی قوی می‌تواند موجب ارتقای کیفیت گزارشگری مالی شود و پیش‌بینی‌های تحلیلگران مالی را دقیق‌تر سازد.

از بعد رفتاری، (Khaleghi Kasbi et al., 2020) در پژوهشی درباره بازار سرمایه ایران، به بررسی اثر برجستگی اطلاعات بر رفتار سرمایه‌گذاران پرداخت و نتیجه گرفت که در شرایط برجستگی بالا، تمرکز بر بخشی از اطلاعات موجب افزایش تصمیمات احساسی و واگرایی میان مدیران و سهامداران می‌شود. این یافته با پژوهش (Khalilpour et al., 2019) هم‌راستا است که بیان می‌کند عوامل اخلاقی و حرفه‌ای حسابداران می‌تواند در بهبود کیفیت اطلاعات و کنترل تأثیر برجستگی مؤثر باشد.

در پژوهش (Hsin et al., 2024) نیز کیفیت اطلاعات شرکتی به عنوان عاملی کلیدی در کاهش آثار منفی مدیریت سود و پوشش مالی معرفی شد. این مطالعه تأکید دارد که کیفیت بالای اطلاعات، شفافیت تصمیمات مالی را افزایش داده و رفتارهای غیرعقلایی را محدود می‌کند. افزون بر این، (Jank et al., 2021) نشان می‌دهد که نحوه افشای اطلاعات و قوانین شفافیت، بر رفتار سرمایه‌گذاران و ثبات قیمت سهام تأثیر معناداری دارد؛ به‌گونه‌ای که افزایش شفافیت منجر به تصمیم‌گیری منطقی‌تر و همگرایی بیشتر میان بازیگران بازار می‌شود.

در نهایت، مرور جامع پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، افزایش اعتماد، و همگرایی تصمیمات میان مدیران و سهامداران نقشی تعیین‌کننده دارد. با این حال، وجود پدیده‌های شناختی همچون برجستگی می‌تواند این همگرایی را تضعیف کند، زیرا در شرایطی که تمرکز ادراکی افراد به سمت داده‌های خاص منحرف می‌شود، احتمال برداشت‌های متفاوت از یک واقعیت واحد افزایش می‌یابد. بدین ترتیب، بررسی اثر کیفیت اطلاعات مالی بر همگرایی یا واگرایی تصمیمات با در نظر گرفتن نقش تعدیل‌گر پدیده برجستگی، ضرورتی اساسی در فهم رفتارهای تصمیم‌گیری در سازمان‌ها به شمار می‌رود. از این رو، هدف این پژوهش، بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر همگرایی یا واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران با نقش تعدیل‌گر پدیده برجستگی است تا زمینه‌ای برای بهبود هماهنگی تصمیمات و ارتقای شفافیت در نظام گزارشگری مالی فراهم آید.

روش پژوهش و مواد

این پژوهش از لحاظ هدف، پژوهشی کاربردی و از لحاظ ماهیت، پژوهشی توصیفی است. پژوهش توصیفی به بررسی و بیان رابطه موجود میان داده‌های پژوهش می‌پردازد. این پژوهش به لحاظ ماهیت و روش از نوع پژوهش همبستگی است. پژوهش همبستگی برای کسب اطلاع از وجود رابطه میان متغیرها انجام می‌پذیرد و در این نوع پژوهش‌ها کشف وجود رابطه میان دو گروه از اطلاعات تأکید می‌شود و در صورت وجود چنین ارتباطی، نوع آن کدام و میزان آن چقدر است. این پژوهش در سه مرحله انجام گرفته است. نخست، مبانی نظری مرتبط با پژوهش با توجه به ادبیات موضوع و ارزیابی پژوهش‌های مشابه خارجی و داخلی گردآوری شده است. سپس، داده‌های مورد نیاز در پژوهش با استفاده از نرم‌افزارها و بانک‌های اطلاعاتی موجود گردآوری شده و در نهایت، تحلیل داده‌ها و آزمون‌ها به کمک نرم‌افزارهای Excel، Eview صورت پذیرفته است.

در این پژوهش بخشی از اطلاعات که عمدتاً جهت تهیه و تدوین مبانی نظری پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است، به روش کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده است. بدین منظور از کتب، پایان‌نامه‌های تحصیلی داخلی و مقالات خارجی جهت مطالعه ادبیات موضوع و بررسی پیشینه پژوهش استفاده شده است. بخش دیگری از اطلاعات مورد نیاز که در ارتباط با متغیرها می‌باشد، به روش میدانی جمع‌آوری گردیده است. از این جهت از بانک اطلاعاتی سازمان بورس اوراق بهادار تهران و نرم‌افزارهای موجود استفاده شده است.

جامعه آماری این پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ در بورس حضور داشته اند و اطلاعات مورد نیاز پژوهش برای آن‌ها قابل استخراج باشد. صرف نظر از اینکه استفاده از چه روش‌های آمار استنباطی مورد نظر است، در صورتیکه نمونه نماینده واقعی جامعه نباشد، پیش‌بینی دقیق و صحیح در مورد پارامترهای جامعه امکان نخواهد داشت.

در این پژوهش با توجه به ماهیت تحقیق و نیز وجود برخی ناهماهنگی‌ها میان شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، شرایط زیر به منظور تعیین جامعه‌ی آماری تحقیق در نظر گرفته شده است:

- ۱) به منظور همگن شدن نمونه آماری در سال‌های مورد بررسی، قبل از سال ۱۳۹۱ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند.
 - ۲) در طی سال‌های مالی مورد مذکور از لیست شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران خارج نشده باشند.
 - ۳) به لحاظ افزایش قابلیت مقایسه، دوره مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفند ماه باشد.
 - ۴) جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، هلدینگ، بانک و لیزینگ نباشد.
 - ۵) در طی سال‌های مورد بررسی، همواره اطلاعات کامل ارائه داده باشند و دارای نقصان اطلاعاتی نباشند.
- با توجه به اینکه تعداد جامعه مورد نظر در پایان سال ۱۴۰۰ شامل ۵۴۶ شرکت (بدون در نظر گرفتن هیچ یک از محدودیت‌ها) بوده و برای انتخاب تعداد نمونه، تعداد نمونه نهایی ۱۳۰ شرکت (سال - شرکت) در دوره زمانی ۱۰ ساله‌ی ۱۳۹۱ الی ۱۴۰۰ شرایط فوق را دارا بوده و از طریق نمونه‌گیری هدف مند و حذف داده‌های ناقص انتخاب شده است.

مدل پژوهش

این پژوهش چون به بررسی روابط میان متغیرها می‌پردازد از نوع پژوهش‌های همبستگی می‌باشد. بر این اساس هر یک از متغیرهای پژوهش از صورت‌های مالی شرکت‌های نمونه محاسبه شده و به وسیله مدل رگرسیونی متناظر در نرم‌افزار ایوبوز تجزیه و تحلیل می‌گردد مدل رگرسیونی آزمون فرضیات عبارت است از:

مدل تحلیل فرضیه اول

$$CONV&DIV_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 QACC_{it} + \alpha_2 SIZE_{it} + \alpha_3 LEV_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 CF_{it} + \alpha_6 SG_{it} + \alpha_7 RIT_{it} + \alpha_8 AGE_{it} + \epsilon_{it}$$

مدل تحلیل فرضیه دوم

$$\text{CONVDIV}_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{QACC}_{it} + \alpha_2 \text{SALI}_{it} + \alpha_3 \text{QACC}_{it} \times \text{SALI}_{it} + \alpha_4 \text{SIZE}_{it} + \alpha_5 \text{LEV}_{it} + \alpha_6 \text{ROA}_{it} + \alpha_7 \text{CF}_{it} + \alpha_8 \text{SG}_{it} + \alpha_9 \text{RIT}_{it} + \alpha_{10} \text{AGE}_{it} + \varepsilon_{it}$$

CONVDIV_{it}: همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران

QACC_{it}: کیفیت اطلاعات مالی

SALI_{it}: پدیده برجستگی

SIZE_{it}: اندازه شرکت

LEV_{it}: اهرم مالی

ROA_{it}: بازده دارایی

CF_{it}: نسبت وجه نقد

SG_{it}: رشد فروش شرکت

RIT_{it}: بازده سهام

AGE_{it}: سن شرکت

متغیر وابسته

همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران: همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران با توجه به عقلایی یا غیر عقلایی بودن تصمیمات مدیران

و سهامداران به شرح زیر بررسی می‌شود:

تصمیمات عقلانی سهامداران (MTB): در این پژوهش برای اندازه‌گیری تصمیمات عقلایی سهامداران از نسبت ارزش بازار سهام شرکت در پایان سال به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام بهره گرفته می‌شود. بدین ترتیب که نسبت ارزش بازار به دفتری برای هر سال بطور جداگانه بر اساس سطح میانه به دو گروه بالا و پایین تقسیم می‌شود. بنابراین در صورت اخذ تصمیمات عقلایی سهامداران **MTB بالاتر از میانه خواهد بود** و در صورت اخذ تصمیمات غیرعقلایی سهامداران **MTB پایین تر از میانه خواهد بود**.

تصمیمات عقلانی مدیران (INV): در این پژوهش برای اندازه‌گیری تصمیمات عقلایی مدیران از مدل کارایی سرمایه گذاری به صورت زیر اعمال می‌شود.

$$\text{INV}_{it} = \beta_0 + \beta_1 \text{CFO}_{it} + \beta_2 \text{GO}_{it} + \varepsilon_{it}$$

INV: تفاوت سرمایه گذاری در دارایی‌های ثابت مشهود سال جاری و سال قبل تقسیم بر سرمایه گذاری در دارایی‌های ثابت مشهود سال قبل.

CFO: جریان وجه نقد حاصل از عملیات می‌باشد که به منظور همگن سازی بر سرمایه گذاری در دارایی‌های ثابت مشهود ابتدای سال تقسیم می‌گردد.

GO: فرصت‌های رشد از تفاوت درآمد فروش سال جاری و سال قبل تقسیم بر درآمد فروش سال قبل بدست می‌آید.

ε_{it}: باقیمانده مدل

در مدل فوق کارایی سرمایه گذاری (تصمیمات عقلایی مدیران) عبارت است از معکوس قدر مطلق مقادیر خطاهای بدست آمده از مدل رگرسیون. لذا کارایی سرمایه گذاری کمتر از حد یا بیشتر از حد به عنوان تصمیمات غیرعقلایی مدیران در نظر گرفته می‌شود. بدین منظور میانه ی معکوس قدر مطلق خطاها محاسبه گردید، مقادیر بالاتر از میانه به عنوان تصمیمات عقلایی و پایین تر میانه تصمیمات غیر عقلایی.

جدول ۱. حالت‌های مختلف همگرایی و واگرایی نقش مدیران و سهامداران

غیر عقلایی	عقلایی	تصمیمات سهامداران
$MTB \leq$ میانه (MTB)	$MTB >$ میانه (MTB)	تصمیمات مدیران
واگرا	همگرا	عقلایی
		میانه $\left(\frac{1}{ eit }\right) > \left(\frac{1}{ eit }\right)$
همگرا	واگرا	غیر عقلایی
		میانه $\left(\frac{1}{ eit }\right) \leq \left(\frac{1}{ eit }\right)$

با توجه به جدول فوق در هر مشاهده (هر شرکت هر سال) اگر تصمیمات مدیران و سهامداران هر دو عقلایی و یا هر دو غیر عقلایی باشد تصمیمات همگرا در نظر گرفته می‌شوند و به آن عدد یک اختصاص داده می‌شود و چنانچه یک گروه از تصمیمات عقلایی و گروه دیگر غیر عقلایی باشد، تصمیمات واگرا در نظر گرفته می‌شود و به آن عدد صفر اختصاص داده می‌شود.

متغیر مستقل

کیفیت اطلاعات مالی: در این پژوهش کیفیت سود به عنوان متغیر مستقل در پژوهش می‌باشد. جهت اندازه گیری کیفیت سود از قدر مطلق اقلام تعهدی اختیاری با استفاده از مدل تعدیل شده کوتاری و همکاران (۲۰۰۵) استفاده می‌گردد که به شرح زیر محاسبه می‌باشد.

$$ACCR_{it} / A_{i,t-1} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{i,t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_{i,t} - \Delta REC_{i,t}}{A_{i,t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_{i,t}}{A_{i,t-1}} \right) + \alpha_4 (ROA_{i,t}) + \varepsilon_{i,t}$$

که در این رابطه:

$ACCR_{it}$: مجموع اقلام تعهدی که از تفاوت سود عملیاتی و وجه نقد عملیاتی، قابل محاسبه است.

$\Delta REV_{i,t}$: تغییر در مبلغ فروش (فروش سال t منهای فروش سال $t-1$)

$\Delta REC_{i,t}$: تغییر در مبلغ حساب‌ها و اسناد دریافتی (حساب‌ها و اسناد دریافتی سال t منهای حساب‌ها و اسناد دریافتی سال $t-1$)

$PPE_{i,t}$: ناخالص ارزش دفتری دارایی‌های ثابت شرکت i در سال t

$ROA_{i,t}$: بازده دارایی‌های شرکت i در سال t (محاسبه شده بر حسب دارایی‌های ابتدای سال)

$A_{i,t-1}$: جمع دارایی‌های شرکت i در ابتدای سال t

$\varepsilon_{i,t}$: خطای پسماند (معیار سنجش کیفیت اقلام تعهدی)

پس از تخمین پارامترهای $(\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3)$ ، اقلام تعهدی اختیاری (DAC) به شرح زیر محاسبه می‌گردند:

$$|DAC| = \left| \left(\frac{ACCR}{At_1} \right) - \left[\alpha_1 \left(\frac{1}{At_1} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV - \Delta REC}{At_1} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE}{At_1} \right) + \alpha_4 (ROA) \right] \right|$$

متغیر تعدیلگر

بدیده برجستگی (SALI): بر اساس پژوهش خالقی کسبی و همکاران (۱۳۹۹) و بوردالو و همکاران (۲۰۱۲) برای تبیین برجستگی بر مبنای تعریف میتوان از تابع زیر استفاده

نمود:

$$\sigma(X_s^i, \bar{X}_s) = \frac{|X_s^i - \bar{X}_s|}{|X_s^i| + |\bar{X}_s|} \text{it}$$

X_s^i : بازده شرکت i در صنعت s

\bar{X}_s : بازده صنعت

با توجه به تعریف مفهومی برجستگی هرچه فاصله از میانگین بیشتر باشد انحراف معیار (برجستگی) بالاتر است. در واقع با توجه به خاصیت ترتیب تغییرات در فاصله از میانگین پیامهای متفاوتی دارد. در اعداد منفی و مثبت و برابر با توجه به اینکه فاصله از میانگین به یک میزان می باشد، پیام مشابه منعکس می کنند. بر اساس پژوهش بوردالو و همکاران (۲۰۱۲) در این پژوهش به منظور محاسبه برجستگی بازده با توجه به تئوری برجستگی و انتخاب تحت ریسک برجستگی بازده این سهام شرکت i بستگی به تفاوت میان بازده سهام شرکت و متوسط بازده صنعت دارد. برای این منظور برای این منظور با استناد به ماده ۹۸ قانون تجارت که فاصله بین نشر دعوتنامه مجمع عمومی و تاریخ تشکیل آن حداقل ده روز و حداکثر چهار روز میباشد (با در نظر گرفتن رزوهای کاری و وقفه های معاملاتی)، میانگین موزون بازده سهام در طی دوره بیست روزه (۳۰-۱۱) قبل از اعلان سود و بازده صنعت، را برای محاسبه فاصله بازده شرکت i و میانگین بازده همان روز صنعت را محاسبه کرده سپس اعداد بدست آمده از کوچکترین عدد تا بزرگترین عدد مرتب شده و میانگین موزون برجستگی بازده محاسبه شده است. (خالقی کسبی و همکاران، ۱۳۹۹).

متغیرهای کنترلی:

اندازه شرکت (SIZE): از لگاریتم طبیعی کل داراییهای شرکت محاسبه می گردد.

اهرم مالی (LEV): از نسبت بدهی به کل داراییهای شرکت محاسبه می گردد.

بازده دارایی (ROA): از نسبت سود خالص به کل داراییهای شرکت محاسبه می گردد.

نسبت وجه نقد (CF): از نسبت وجه نقد به کل داراییهای شرکت محاسبه می گردد.

رشد فروش شرکت (SG): تفاضل فروش سال جاری و فروش سال قبل تقسیم بر فروش سال قبل محاسبه می شود.

بازده سهام (RIT): بازده سهام از طریق فرمول زیر محاسبه می شود:

$$RIT_j = [(D + P_t (1 + \alpha + \beta) - (P_{t-1} + C \alpha)) / (P_{t-1} + C \alpha)] * 100$$

که در آن:

RIT = بازده سهام

D = سود نقدی تقسیمی هر سهم طی سال

P_t = قیمت بازار سهم در پایان سال

P_{t-1} = قیمت بازار سهم در اول سال

α = نشان دهنده درصد افزایش سرمایه از محل مطالبات و آورده نقدی

β = به معنای افزایش سرمایه از محل اندوخته ها و سود انباشته

C = مبین مبلغ اسمی پرداخت شده توسط سهامدار از محل آورده نقدی یا مطالبات

سن شرکت (AGE): حسب لگاریتم طبیعی تعداد سال هایی که شرکت در بورس اوراق بهادار ثبت شده است محاسبه می شود.

یافته‌ها

در این قسمت داده‌های جمع‌آوری شده مربوط به متغیرهای پژوهش با استفاده از تکنیک‌های آماری و اقتصادسنجی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و فرضیات نیز مورد آزمون قرار می‌گیرند. پژوهش حاضر دارای دو فرضیه اصلی و یک مدل رگرسیونی جهت آزمون فرضیات می‌باشد. که تجزیه و تحلیل این مدل‌ها به کمک نرم‌افزار EViews10 انجام شده است. در این قسمت پس از تدوین مدل‌های نهایی و انجام آزمون‌های مربوط به فروض رگرسیون کلاسیک و آزمون‌های انتخاب مدل برای مدل‌ها، برای برآورد ضرایب متغیرهای مدل اصلی از روش رگرسیون لجستیک، استفاده گردید. جدول ۲ حاوی امار توصیفی متغیرهاست.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرها

متغیر	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
QACC	۰.۱۳۰	۰.۰۸۰	۲.۷۰۳	۰.۰۰۰۲	۰.۱۸۲	۵.۴۳۱	۵۴.۸۷۱
SALI	۰.۵۷۱	۰.۵۰۸	۱.۰۰۰	۰.۰۰۲	۰.۳۵۴	۰.۰۲۹	۱.۴۶۶
SIZE	۱۴.۶۳۹	۱۴.۴۳۹	۲۱.۳۲۷	۱۰.۴۹۲	۱.۵۹۶	۰.۸۰۰	۴.۲۴۸
LEV	۰.۵۳۱	۰.۵۳۹	۰.۹۹۱	۰.۰۳۱	۰.۱۸۶	-۰.۲۳۹	۲.۴۴۵
ROA	۰.۱۵۵	۰.۱۲۸	۰.۶۷۳	-۰.۲۹۷	۰.۱۴۹	۰.۶۶۴	۳.۴۵۷
CF	۰.۰۴۷	۰.۰۳۰	۰.۵۹۹	۰.۰۰۲	۰.۰۵۴	۳.۲۷۱	۲۱.۴۰۲
SG	۰.۳۸۱	۰.۲۸۸	۱۸.۱۶۹	-۰.۹۰۹	۰.۷۶۱	۱۱.۷۵۷	۲۴.۳۸۵
RIT	۰.۹۳۰	۰.۳۰۲	۱۸.۳۸۷	-۰.۸۱۹	۱.۸۶۸	۳.۳۳۴	۱۹.۰۳۹
AGE	۲.۹۵۹	۲.۹۴۴	۴.۰۰۷	۱.۶۰۹	۰.۴۰۱	۰.۱۳۹	۳.۰۹۶
مشاهدات	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰	۱۳۰۰
متغیر	فراوانی صفر	فراوانی یک	درصد فراوانی یک	درصد فراوانی صفر			
CONV&DIV	۶۷۸	۶۲۲	۵۲.۱	۴۷.۸			

جدول (۲) دربردارنده آمار توصیفی متغیرهای پژوهش است. براساس کسب اطمینان از نتایج پژوهش و ساختگی نبودن ارتباطات موجود در رگرسیون و معنادار بودن متغیرها، اقدام به اجرای آزمون مانایی و محاسبه ریشه واحد متغیرهای پژوهش در مدل پژوهش گردید. آزمون مورد نظر توسط نرم‌افزار EViews و روش‌های آزمون لوین، لین و چو، آزمون ایم، پسران و شین، آزمون ریشه واحد فیشر-دیکی فولر تعمیم‌یافته و آزمون ریشه واحد فیشر-فیلیپس انجام گردید. در آزمون ریشه واحد فرضیه صفر بیانگر وجود ریشه واحد بوده و در صورتی که احتمال آزمون‌ها پایین‌تر از ۰.۰۵ باشد، به احتمال ۹۵ درصد فرضیه صفر پذیرفته نمی‌شود. نتایج حاصل از آزمون ریشه واحد برای متغیرهای مدل‌ها به شرح جدول ۳ است.

جدول ۳. نتایج آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

متغیر	Levin, Lin & Chu		Im, Pesaran and Shin W-stat		ADF - Fisher Chi-square		Fisher Chi-square	
	آماره	احتمال	آماره	احتمال	آماره	احتمال	آماره	احتمال
QACC	-۲۴.۶۳۶	۰.۰۰۰	-۱۱.۷۳۲	۰.۰۰۰	۶۳۱.۳۵۰	۰.۰۰۰	۷۷۱.۵۳۶	۰.۰۰۰
SALI	-۲۳.۳۱۳	۰.۰۰۰	-۱۳.۴۱۲	۰.۰۰۰	۶۶۵.۵۶۵	۰.۰۰۰	۷۲۱.۴۲۹	۰.۰۰۰
LEV	-۱۵.۴۱۰	۰.۰۰۰	-۵.۳۹۹	۰.۰۰۰	۴۱۲.۱۶۰	۰.۰۰۰	۳۴۵.۹۱۶	۰.۰۰۰

حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی

ROA	-۱۱.۸۴۶	۰.۰۰۰	-۴.۸۲۹	۰.۰۰۰	۴۱۸.۵۹۷	۰.۰۰۰	۳۵۳.۴۳۰	۰.۰۰۰
CF	-۲۵.۷۴۷	۰.۰۰۰	-۹.۵۵۸	۰.۰۰۰	۵۴۵.۷۵۲	۰.۰۰۰	۵۶۱.۴۷۱	۰.۰۰۰
SG	-۱۳.۰۷۰۹	۰.۰۰۰	-۵.۰۹۲	۰.۰۰۰	۴۰۵.۷۰۵	۰.۰۰۰	۴۲۲.۰۴۲	۰.۰۰۰
RIT	-۲۶.۰۴۲	۰.۰۰۰	-۱۲.۰۸۶	۰.۰۰۰	۶۰۹.۷۷۱	۰.۰۰۰	۷۱۰.۶۰۹	۰.۰۰۰

نتایج در جدول (۳) بیانگر این است که معناداری محاسبه شده آزمون‌های مانایی برای کلیه متغیرها کم‌تر از ۰.۰۵ است لذا کلیه متغیرهای پژوهش مانا هستند. قبل از تخمین مدل رگرسیونی پژوهش جهت آزمون فرضیات می‌بایستی هم خطی متغیرها مورد بررسی قرار گیرد. برای بررسی وجود یا عدم وجود هم خطی میان متغیرهای پژوهش از تحلیل همبستگی پیرسون استفاده شده است. جدول (۴) ضرایب همبستگی پیرسون میان متغیرها را نشان می‌دهد.

جدول ۴. نتایج آزمون عدم هم خطی متغیرها

AGE	RIT	SG	CF	ROA	LEV	SIZE	SALI	QACC	CONVDIV	Correlation CONVDIV
									۱.۰۰۰	
								۱.۰۰۰	-۰.۰۵۳	QACC
							۱.۰۰۰	-۰.۰۳۸	۰.۰۳۶	SALI
						۱.۰۰۰	-۰.۰۲۰	۰.۰۱۸	۰.۰۱۰	SIZE
					۱.۰۰۰	-۰.۱۰۳	۰.۰۵۵	-۰.۱۱۴	۰.۰۴۰	LEV
				۱.۰۰۰	-۰.۵۶۵	۰.۲۸۹	-۰.۲۰۸	۰.۲۴۶	-۰.۰۲۲	ROA
			۱.۰۰۰	۰.۲۴۶	-۰.۱۸۱	-۰.۰۶۸	۰.۰۹۸	۰.۱۲۴	-۰.۰۱۳	CF
		۱.۰۰۰	۰.۰۶۴	۰.۲۴۱	-۰.۱۷۰	۰.۰۹۵	-۰.۰۵۹	۰.۱۱۹	-۰.۰۶۰	SG
	۱.۰۰۰	۰.۱۴۸	۰.۱۰۷	۰.۱۵۱	-۰.۰۵۸	-۰.۰۲۶	-۰.۲۱۷	۰.۱۰۳	-۰.۰۵۵	RIT
۱.۰۰۰	۰.۰۵۳	۰.۰۷۸	۰.۰۳۷	-۰.۰۱۷	۰.۰۳۹	۰.۰۴۱	۰.۰۲۹	۰.۰۱۹	۰.۰۲۸	AGE

براساس نتایج آزمون هم خطی متغیرها در جدول (۴) مشخص می‌گردد که مقادیر ضریب همبستگی خیلی زیاد یا خیلی کم (نزدیک به +۱ و -۱) که نتایج تحلیل رگرسیونی را تحت تأثیر قرار دهد، وجود ندارد، در نتیجه هم خطی میان متغیرهای پژوهش وجود ندارد. نتایج حاصل از تخمین مدل اول آزمون فرضیات پژوهش با استفاده از رگرسیون لجستیک در جدول (۵) به نمایش درآمده است.

جدول ۵. نتایج تخمین مدل اول پژوهش

$CONVDIV_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 QACC_{it} + \alpha_2 SIZE_{it} + \alpha_3 LEV_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 CF_{it} + \alpha_6 SG_{it} + \alpha_7 RIT_{it} + \alpha_8 AGE_{it} + \epsilon_{it}$				
متغیر	Coefficient	Std. Error	Z-Statistic	Prob
QACC	۱.۵۹۸	۰.۴۳۹	۳.۶۳۵	۰.۰۰۰
SIZE	-۰.۰۲۹	۰.۰۵۴	-۰.۵۳۳	۰.۵۹۳
LEV	۳.۶۸۶	۰.۵۸۷	۶.۲۷۹	۰.۰۰۰
ROA	۳.۷۲۴	۰.۷۲۳	۵.۱۴۳	۰.۰۰۰
CF	۵.۵۹۴	۱.۴۳۵	۳.۸۹۷	۰.۰۰۰۱
SG	۰.۷۸۶	۰.۱۵۴	۵.۱۰۱	۰.۰۰۰
RIT	۰.۵۵۰	۰.۰۵۲	۱۰.۴۵۶	۰.۰۰۰
AGE	۱.۲۳۳	۰.۲۰۱	۶.۰۷۱	۰.۰۰۰
ضریب ثابت (C)	-۸.۴۱۲	۱.۰۲۵	-۸.۲۰۴	۰.۰۰۰
ضریب تعیین مک فادن = ۰.۴۷۸ آماره (احتمال) هاسمر - لمشو = ۷.۳۲۵ (۰.۵۰۱)				
آماره LR = ۴۱۱.۴۵۲ احتمال آماره LR = ۰.۰۰۰				

افضلی و همکاران

بر اساس نتایج جدول ۵ مشاهده می‌شود، معناداری محاسبه‌شده برای متغیر اندازه شرکت بزرگ‌تر از ۰.۰۵ است؛ لذا متغیرهای فوق بر متغیر وابسته بی‌تاثیر بود و به عنوان متغیر اضافی مجدداً تاثیر آن‌ها بررسی می‌شود. جدول ۶ آزمون متغیرهای اضافی مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۶. آزمون متغیرهای اضافی مربوط به مدل

متغیر	معناداری متغیر اضافی
SIZE	۰.۵۹۲

بر اساس نتایج جدول ۶ مشاهده می‌شود، معناداری محاسبه‌شده برای متغیر اندازه شرکت بزرگ‌تر از ۰.۰۵ است؛ لذا متغیرهای فوق بر متغیر وابسته بی‌تاثیر بود و به عنوان متغیر اضافی مجدداً تاثیر آن‌ها بررسی می‌شود. جدول ۷ آزمون متغیرهای اضافی مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۷. نتایج تخمین مجدد

متغیر	Coefficient	Std. Error	Z-Statistic	Prob
QACC	۱.۶۱۶	۰.۴۳۸	۳.۶۸۴	۰.۰۰۰
LEV	۳.۶۵۲	۰.۵۸۲	۶.۲۶۸	۰.۰۰۰
ROA	۳.۶۰۰	۰.۶۸۵	۵.۲۵۵	۰.۰۰۰
CF	۵.۶۸۲	۱.۴۲۷	۳.۹۸۹	۰.۰۰۰۱
SG	۰.۷۷۷	۰.۱۵۲	۵.۱۰۰	۰.۰۰۰
RIT	۰.۵۵۳	۰.۰۵۲	۱۰.۵۵۱	۰.۰۰۰
AGE	۱.۲۱۱	۰.۱۹۹	۶.۰۶۱	۰.۰۰۰
ضریب ثابت (C)	-۸.۷۷۰	۰.۷۸۱	-۱۱.۲۲۶	۰.۰۰۰
ضریب تعیین مک فادن = ۰.۴۷۸		آماره (احتمال) هاسمر - لمشو = ۷.۳۲۵ (۰.۵۰۱)		
آماره LR = ۴۱۱.۱۶۶		احتمال آماره LR = ۰.۰۰۰		

نتایج بیان شده در جدول (۷) بیانگر این است Z-value آماره LR، (که شبیه آماره F در مدل رگرسیون خطی است) برابر با ۰.۰۰۰ کمتر از ۵ درصد می‌باشد، لذا می‌توان ادعا نمود در سطح اطمینان ۹۵ درصد این مدل معنی‌دار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است. همچنین احتمال آماره LR که مقدار آن کمتر از ۵ درصد است، نشان‌دهنده رد فرضیه صفر مبنی بر صفر بودن کلیه ضرایب متغیرهای توضیحی در سطح اطمینان ۹۵ درصد بوده و در نتیجه رگرسیون معنی‌دار است. به‌منظور بررسی برازش مدل برآورد شده از آزمون هاسمر-لمشو استفاده شده است. با توجه به اینکه احتمال آماره آزمون هاسمر-لمشو بزرگتر از ۰.۰۵ محاسبه است، بنابراین مدل برآورد شده از برازش مناسبی برخوردار است و متغیرهای توضیحی مدل توانایی توضیح تغییر متغیر وابسته را دارا می‌باشد. همچنین نتایج مندرج در جدول نشان می‌دهد که ضریب تعیین مک فادن ۰.۴۷۸ است. این عدد بیانگر آن است که ۴۷ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای توضیحی، تبیین شده است.

فرضیه اول: نتایج مندرج در جدول ۷ نشان می‌دهد، Z-value محاسبه‌شده برای متغیر مستقل کیفیت اقلام تعهدی (۰.۰۰۰)، کوچک‌تر از ۰/۰۵ و ضریب برآورد شده آن متغیر (۱.۶۱۶) مثبت است. در نتیجه می‌توان اظهار داشت که کیفیت اقلام تعهدی تاثیر مثبت و معناداری بر همگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران شرکت دارد. بر این اساس، فرضیه اول پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه کیفیت اقلام تعهدی بر همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران تاثیر معناداری دارد، پذیرفته می‌شود. کیفیت اقلام تعهدی به عنوان یکی از عوامل مهم در تصمیم‌گیری مدیران و سهامداران شرکت‌ها، تاثیر مثبت و معناداری بر همگرایی تصمیمات آن‌ها دارد. این امر به این دلایل می‌تواند رخ دهد، کیفیت اقلام تعهدی می‌تواند اعتماد مدیران و سهامداران را به شرکت افزایش دهد و باعث افزایش همگرایی در تصمیم‌گیری‌های آن‌ها شود. کیفیت پایین اقلام تعهدی

حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی

منجر می‌شود که ریسک سرمایه گذار در ارتباط با تصمیم گیری در مورد یک شرکت افزایش یابد. از آنجا که اقلام تعهدی با توجه به تصمیمات مدیریت واحد تجاری قابل تغییر هستند می‌توانند ریسک غیر سیستماتیک شرکت که مربوط به اطلاعات نادرست در تصمیمات مالی است را افزایش دهند. (طالب نیا و همکاران، ۱۳۹۴) کیفیت اقلام تعهدی می‌تواند باعث تحقق اهداف مشترک مدیران و سهامداران شود و همگرایی در تصمیم‌گیری‌های آن‌ها را تسهیل کند.

جدول ۸. نتایج تخمین مدل دوم پژوهش

$$CONV\&DIV_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 QACC_{it} + \alpha_2 SALI_{it} + \alpha_3 QACC_{it} \times SALI_{it} + \alpha_4 SIZE_{it} + \alpha_5 LEV_{it} + \alpha_6 ROA_{it} + \alpha_7 CF_{it} + \alpha_8 SG_{it} + \alpha_9 RIT_{it} + \alpha_{10} AGE_{it} + \epsilon_{it}$$

متغیر	Coefficient	Std. Error	Z-Statistic	Prob
QACC	۱.۲۴۸	۰.۸۱۳	۱.۵۳۵	۰.۱۲۴
SALI	۰.۱۱۶	۰.۲۹۳	۰.۳۹۶	۰.۶۹۲
QACC×SALI	۰.۵۸۰	۱.۱۷۹	۰.۴۹۱	۰.۶۲۲
SIZE	-۰.۰۳۱	۰.۰۵۴	-۰.۵۶۸	۰.۵۶۹
LEV	۳.۷۲۹	۰.۵۹۰	۶.۳۱۶	۰.۰۰۰
ROA	۳.۸۴۴	۰.۷۳۶	۵.۲۲۱	۰.۰۰۰
CF	۵.۶۳۰	۱.۴۲۹	-۳.۹۳۸	۰.۰۰۰۱
SG	۰.۷۹۱	۰.۱۵۴	۵.۱۳۲	۰.۰۰۰
RIT	۰.۵۶۵	۰.۰۵۶	۱۰.۰۰۶	۰.۰۰۰
AGE	۱.۲۱۷	۰.۲۰۱	۶.۰۳۱	۰.۰۰۰
ضریب ثابت (C)	-۸.۴۸۲	۱.۰۴۹	-۸.۰۸۳	۰.۰۰۰
ضریب تعیین مک فادن = ۰.۴۷۹		آماره (احتمال) هاسمر - لمشو = ۸.۴۵۵ (۰.۳۹۰)		
آماره LR = ۴۱۲.۴۰۳		احتمال آماره LR = ۰.۰۰۰		

بر اساس نتایج جدول ۸ مشاهده می‌شود، معناداری محاسبه شده برای متغیر اندازه شرکت بزرگتر از ۰.۰۵ است؛ لذا متغیرهای فوق بر متغیر وابسته بی تاثیر بود و به عنوان متغیر اضافی مجدداً تاثیر آن‌ها بررسی می‌شود. جدول ۹ آزمون متغیرهای اضافی مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۹. آزمون متغیرهای اضافی مربوط به مدل

متغیر	معناداری متغیر اضافی
SIZE	۰.۵۶۸

نتایج آزمون به شرح جدول ۹، نشان داد معناداری متغیر اندازه شرکت بزرگتر از ۰.۰۵ بوده لذا مدل فوق بعد از حذف متغیر مورد نظر مجدداً برآورد شد که نتایج در جدول ۱۰ ارائه شده است.

جدول ۱۰. نتایج تخمین مجدد

$$CONV\&DIV_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 QACC_{it} + \alpha_2 SALI_{it} + \alpha_3 QACC_{it} \times SALI_{it} + \alpha_4 LEV_{it} + \alpha_5 ROA_{it} + \alpha_6 CF_{it} + \alpha_7 SG_{it} + \alpha_8 RIT_{it} + \alpha_{10} AGE_{it} + \epsilon_{it}$$

متغیر	Coefficient	Std. Error	Z-Statistic	Prob
QACC	۱.۲۸۴	۰.۸۰۹	۱.۵۸۶	۰.۱۱۲
SALI	۰.۱۱۷	۰.۲۹۴	۰.۳۹۹	۰.۶۸۹
QACC×SALI	۰.۵۵۳	۱.۱۷۸	۰.۴۷۰	۰.۶۳۸
LEV	۳.۶۹۱	۰.۵۸۵	۶.۳۰۴	۰.۰۰۰
ROA	۳.۷۱۰	۰.۶۹۶	۵.۳۲۸	۰.۰۰۰
CF	۵.۷۳۳	۱.۴۲۲	۴.۰۳۱	۰.۰۰۰۱
SG	۰.۷۸۲	۰.۱۵۲	۵.۱۳۰	۰.۰۰۰
RIT	۰.۵۶۸	۰.۰۵۶	۱۰.۰۸۴	۰.۰۰۰

افضلی و همکاران

AGE	۱.۲۰۳	۰.۲۰۰	۶.۰۱۷	۰.۰۰۰
ضریب ثابت (C)	-۸.۸۶۴	۰.۸۱۲	-۱۰.۹۰۶	۰.۰۰۰
ضریب تعیین مک فادن = ۰.۴۷۸	آماره (احتمال) هاسمر - لمشو = ۸.۴۵۵ (۰.۳۹۰)			
آماره LR = ۴۱۲.۰۷۷	احتمال آماره LR = ۰.۰۰۰			

نتایج بیان شده در جدول (۱۰) بیانگر این است Z-value آماره LR، (که شبیه آماره F در مدل رگرسیون خطی است) برابر با ۰.۰۰۰ کمتر از ۵ درصد می‌باشد، لذا می‌توان ادعا نمود در سطح اطمینان ۹۵ درصد این مدل معنی‌دار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است. همچنین احتمال آماره LR که مقدار آن کمتر از ۵ درصد است، نشان‌دهنده رد فرضیه صفر مبنی بر صفر بودن کلیه ضرایب متغیرهای توضیحی در سطح اطمینان ۹۵ درصد بوده و در نتیجه رگرسیون معنی‌دار است. به‌منظور بررسی برازش مدل برآورد شده از آزمون هاسمر-لمشو استفاده شده است. با توجه به اینکه احتمال آماره آزمون هاسمر-لمشو بزرگتر از ۰.۰۵ محاسبه است، بنابراین مدل برآورد شده از برازش مناسبی برخوردار است و متغیرهای توضیحی مدل توانایی توضیح تغییر متغیر وابسته را دارا می‌باشد. همچنین نتایج مندرج در جدول نشان می‌دهد که ضریب تعیین مک فادن ۰.۴۷۸ است. این عدد بیانگر آن است که ۴۷ درصد تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای توضیحی، تبیین شده است.

فرضیه دوم: نتایج مندرج در جدول ۱۰ نشان می‌دهد، Z-value محاسبه‌شده برای متغیر QACC×SALI (۰.۶۳۸)، بزرگ تر از ۰/۰۵ و ضریب برآورد شده آن متغیر (۰.۵۵۳) مثبت است. در نتیجه می‌توان اظهار داشت که پدیده برجستگی در میزان اثرگذاری کیفیت اقلام تعهدی بر همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران اثر تعدیلگر ندارد. بر این اساس، فرضیه دوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه پدیده برجستگی بر رابطه ی بین کیفیت اقلام تعهدی و همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران اثر تعدیل گری دارد، پذیرفته نمی‌شود. به عبارت دیگر پدیده ی برجستگی نمی‌تواند رابطه ی بین کیفیت اقلام تعهدی و همگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران را تحت تاثیر قرار دهد. حتی اگر کیفیت اقلام تعهدی بالا یا پایین باشد، برجستگی اطلاعات نمی‌تواند باعث تغییر در همگرایی و واگرایی تصمیمات شود.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها در این پژوهش نشان داد که کیفیت اطلاعات مالی تأثیر مثبت و معناداری بر همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران دارد، اما پدیده برجستگی در این رابطه نقش تعدیل‌گر معناداری ایفا نمی‌کند. این یافته‌ها از چند جنبه قابل تفسیر است. نخست، کیفیت اطلاعات مالی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بنیادین شفافیت و اعتماد در نظام‌های اقتصادی، نقش تعیین‌کننده‌ای در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی میان مدیران و سهامداران دارد. هنگامی که اطلاعات مالی دقیق، قابل اتکا و به‌موقع منتشر شود، تصمیم‌گیرندگان در دو سطح مدیریت و مالکیت به داده‌های مشابهی برای تحلیل وضعیت شرکت دسترسی دارند، که این امر موجب همسویی بیشتر اهداف و کاهش احتمال سوءبرداشت یا تعارض منافع می‌شود. بنابراین، نتایج این پژوهش هم‌راستا با مبانی نظری نمایندگی است که تأکید دارد ارائه اطلاعات باکیفیت می‌تواند هزینه‌های نمایندگی را کاهش داده و انگیزه‌های انحرافی مدیران را کنترل کند (Jensen & Meckling, 1976).

از منظر تجربی، یافته‌های این پژوهش با مطالعات پیشین در زمینه نقش کیفیت اطلاعات مالی در بهبود تصمیم‌گیری‌های سازمانی و بازارهای سرمایه مطابقت دارد. برای مثال، پژوهش (Abdel-Meguid, 2019) نشان داد که کیفیت گزارشگری مالی با افزایش شفافیت، موجب کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و بهبود رفتار سرمایه‌گذاران در بازار سهام می‌شود. همچنین (Garcia lara & Garcia Osmá, 2015) بر این نکته تأکید دارد که کیفیت بالای اطلاعات مالی از طریق بهبود کارایی سرمایه‌گذاری و کاهش خطای پیش‌بینی جریان‌های نقدی، به همگرایی بیشتر تصمیمات سرمایه‌گذاران و مدیران کمک می‌کند. این نتایج، نشان‌دهنده نقش کلیدی کیفیت گزارشگری در تقویت تصمیم‌گیری مبتنی بر داده‌های واقعی و منطقی است. افزون بر آن، مطالعه (Hosseinzadeh et al., 2023) با بررسی همگرایی معیارهای کیفیت اطلاعات حسابداری، بیان می‌کند که ارتقای کیفیت اطلاعات مالی موجب افزایش سازگاری میان منافع ذی‌نفعان و کاهش تضادهای بالقوه در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی می‌شود، که با یافته‌های حاضر سازگار است.

از منظر روان‌شناختی و رفتاری، کیفیت اطلاعات مالی نه تنها در کاهش خطای تصمیم‌گیری بلکه در کنترل سوگیری‌های رفتاری نیز نقش دارد. یافته‌های پژوهش (Bahar, 2018) و (Moghaddam & Hossein, 2017) و (Cornell et al., 2017) نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی به کاهش تأثیر احساسات و قضاوت‌های ذهنی سرمایه‌گذاران

در ارزیابی ارزش سهام کمک می‌کند. بدین ترتیب، گزارش‌های مالی با کیفیت بالا می‌توانند به‌صورت غیرمستقیم همگرایی میان رفتار تصمیم‌گیرندگان را افزایش دهند. در همین راستا، نتیجه مثبت مشاهده‌شده در این پژوهش مبنی بر تأثیر مستقیم کیفیت اطلاعات مالی بر همگرایی تصمیمات، مؤید این دیدگاه است که شفافیت و دقت اطلاعات حسابداری باعث می‌شود مدیران و سهامداران بر اساس داده‌های مشابه و معتبر تصمیم بگیرند، نه بر پایه ادراکات احساسی یا سوگیری‌های شناختی.

با این حال، عدم معناداری نقش تعدیل‌گر پدیده برجستگی نشان می‌دهد که تمرکز ادراکی تصمیم‌گیرندگان بر بخش خاصی از اطلاعات، به‌طور قابل توجهی رابطه میان کیفیت اطلاعات مالی و همگرایی تصمیمات را تغییر نمی‌دهد. این نتیجه می‌تواند ناشی از چند عامل باشد. نخست، ممکن است کیفیت بالای اطلاعات مالی در سطحی باشد که اثرات شناختی ناشی از برجستگی را خنثی کرده باشد؛ به بیان دیگر، زمانی که گزارش‌های مالی به‌قدر کافی شفاف و منسجم‌اند، حتی اگر برخی داده‌ها بیش از سایر بخش‌ها برجسته شوند، اثر کلی آن‌ها بر تصمیم‌گیری کاهش می‌یابد. پژوهش (Lee & Park, 2022) بیان می‌کند که در تصمیم‌گیری‌های سازمانی، زمانی که ساختار اطلاعاتی منسجم و جامع باشد، پدیده برجستگی تأثیر کمتری بر جهت‌گیری نهایی تصمیمات دارد، زیرا تصمیم‌گیرندگان به‌صورت نظام‌مندتر عمل می‌کنند. این امر با یافته حاضر سازگار است و می‌تواند توضیح دهد که چرا پدیده برجستگی در مدل این پژوهش، اثر تعدیل‌گر معناداری نشان نداده است.

در همین راستا، یافته‌های (Ramos et al., 2020) درباره تأثیر برجستگی اطلاعات بر رفتار بازار نیز نشان می‌دهد که برجستگی تنها در شرایطی که کیفیت اطلاعات پایین و ابهام زیاد باشد، موجب تغییر معنادار در رفتار سرمایه‌گذاران می‌شود. بنابراین، هنگامی که سطح کیفیت اطلاعات مالی بالاست، برجستگی دیگر نمی‌تواند اثر تعدیل‌گر قابل ملاحظه‌ای داشته باشد. همچنین، پژوهش (Khaleghi Kasbi et al., 2020) نیز به نتیجه‌ای مشابه دست یافت و تأکید کرد که در بازارهای مالی، برجستگی زمانی اثرگذار است که اطلاعات حسابداری از دقت و شفافیت کافی برخوردار نباشد و سرمایه‌گذاران ناگزیر به اتکای بیش از حد بر نشانه‌های برجسته شوند.

از سوی دیگر، نتایج این پژوهش با یافته‌های (Khan Mohammadi Fard et al., 2021) و (Khan Mohammadi Fard et al., 2022) درباره همگرایی و واگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران در شرایط ابهام اطلاعاتی نیز هم‌راستا است. آن‌ها بیان کردند که کاهش ابهام در اطلاعات حسابداری، باعث همگرایی تصمیمات می‌شود و بالعکس، در محیط‌هایی با ابهام بالا، تصمیمات به‌صورت واگرا عمل می‌کنند. در این پژوهش نیز مشاهده شد که کیفیت اطلاعات مالی به‌طور معناداری همگرایی تصمیمات را افزایش می‌دهد، که تأییدی بر نقش اطلاعات شفاف در کاهش تفاوت‌های ادراکی میان گروه‌های تصمیم‌گیر است.

همچنین، بررسی نتایج این پژوهش در پرتو نظریه‌های اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری حسابداران نیز قابل تبیین است. (Khalilpour et al., 2019) در پژوهش خود نشان داد که رعایت اصول اخلاقی حسابداری و پایبندی به صداقت حرفه‌ای، منجر به بهبود کیفیت اطلاعات مالی و کاهش فرصت‌طلبی مدیران می‌شود. در همین راستا، می‌توان گفت که بخشی از اثر مثبت کیفیت اطلاعات مالی بر همگرایی تصمیمات، ناشی از تقویت ارزش‌های اخلاقی در فرآیند گزارشگری است، زیرا صداقت و شفافیت اطلاعاتی اعتماد متقابل میان مدیران و سهامداران را افزایش می‌دهد.

از منظر حاکمیت شرکتی، نتایج این پژوهش با یافته‌های (Bouteska & Mili, 2022) و (Dănescu & Stejerean, 2022) همخوانی دارد. این دو پژوهش به‌طور جداگانه نشان دادند که وجود نظام‌های نظارتی مؤثر و ساختارهای قوی حاکمیت شرکتی، کیفیت اطلاعات مالی را افزایش می‌دهد و در نتیجه، رفتار تصمیم‌گیری را منطقی‌تر و هم‌راستار می‌کند. در واقع، در محیط‌هایی که نظارت مؤثرتر و استانداردهای گزارشگری مالی سخت‌گیرانه‌تر است، مدیران کمتر به رفتارهای فرصت‌طلبانه دست می‌زنند و احتمال واگرایی تصمیمات به حداقل می‌رسد.

مطالعه (Hsin et al., 2024) نیز به‌خوبی نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات شرکتی می‌تواند تأثیر مدیریت سود و پوشش مالی را تعدیل کند. هنگامی که کیفیت اطلاعات بالا باشد، حتی رفتارهای دستکاری‌شده مدیریتی نیز اثر کمتری بر ادراک سرمایه‌گذاران دارد و بدین ترتیب، همگرایی تصمیمات افزایش می‌یابد. از این منظر، یافته پژوهش حاضر مبنی بر اثر مثبت کیفیت اطلاعات مالی، با نتیجه مطالعه مذکور مطابقت دارد. همچنین، پژوهش (Nourani Azad & Rahmanian Koushkaki, 2023) بر اهمیت همگرایی منافع سهامداران و مدیران در افزایش ارزش شرکت تأکید می‌کند که با نتیجه این پژوهش در تأیید اثر مثبت کیفیت اطلاعات مالی بر هماهنگی تصمیمات سازگار است.

یافته دیگر این پژوهش مبنی بر فقدان نقش تعدیل‌گر پدیده برجستگی را می‌توان در پرتو نظریه شناختی تصمیم‌گیری نیز توضیح داد. بر اساس مطالعه (Jank et al., 2021)، اثر افشا و شفافیت اطلاعات بر رفتار سرمایه‌گذاران به گونه‌ای است که با افزایش وضوح داده‌ها، تمایل افراد به تمرکز بر عناصر برجسته کاهش می‌یابد، زیرا دسترسی به داده‌های جامع‌تر موجب تعادل شناختی در پردازش اطلاعات می‌شود. به بیان دیگر، زمانی که اطلاعات به‌طور کامل و باکیفیت منتشر می‌شود، تأثیر عوامل شناختی مانند برجستگی بر جهت‌گیری تصمیمات کاهش می‌یابد.

در مجموع، یافته‌های پژوهش حاضر تأکید می‌کند که کیفیت اطلاعات مالی، فارغ از نقش پدیده برجستگی، به‌عنوان عامل محوری در همگرایی تصمیمات مدیران و سهامداران عمل می‌کند. به‌طور کلی، نتایج تأیید می‌کند که شفافیت گزارشگری مالی می‌تواند تصمیمات را از حالت واکنشی و هیجانی خارج کرده و به سمت تصمیم‌گیری مبتنی بر واقعیت سوق دهد. اما در شرایطی که اطلاعات به اندازه کافی روشن و منسجم باشد، برجستگی اطلاعات دیگر نمی‌تواند نقش تعدیل‌گر معناداری در این رابطه ایفا کند. این موضوع از منظر سیاست‌گذاری مالی نیز اهمیت دارد، زیرا نشان می‌دهد راهکار اصلی برای کاهش تعارضات تصمیم‌گیری، نه کنترل سوگیری‌های ادراکی، بلکه بهبود مستمر کیفیت گزارشگری مالی است.

این پژوهش مانند سایر مطالعات تجربی در حوزه مالی با برخی محدودیت‌ها مواجه است. نخستین محدودیت، مربوط به استفاده از داده‌های ثانویه شرکت‌های بورسی طی دوره ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ است که ممکن است تحت تأثیر تغییرات مقرراتی، اقتصادی و سیاسی کشور قرار گرفته باشد. دوم، شاخص‌های مورد استفاده برای سنجش کیفیت اطلاعات مالی و پدیده برجستگی بر اساس مدل‌های خاصی مانند مدل تعدیل‌شده کوتاری و شاخص بازده نسبی تعریف شده‌اند، که ممکن است تمامی ابعاد واقعی کیفیت و برجستگی را پوشش ندهند. سوم، عدم دسترسی به داده‌های کیفی در خصوص رفتارهای تصمیم‌گیری مدیران و سهامداران، تحلیل عمیق‌تر اثرات شناختی را محدود کرده است. در نهایت، این پژوهش تنها به شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران محدود شده است و نتایج آن ممکن است در صنایع غیربورسی یا بازارهای مالی بین‌المللی قابل تعمیم نباشد. پژوهش‌های آینده می‌توانند با توسعه مدل‌های چندبعدی، اثر کیفیت اطلاعات مالی را بر تصمیم‌گیری با در نظر گرفتن متغیرهای روان‌شناختی، فرهنگی و نهادی بررسی کنند. پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی، نقش برجستگی اطلاعات را به‌صورت میانجی یا تعدیل‌گر غیرخطی در نظر بگیرند تا ماهیت پیچیده‌تری از این پدیده آشکار شود. همچنین، به‌کارگیری داده‌های ترکیبی (کمی و کیفی) از طریق مصاحبه با مدیران مالی، تحلیلگران بازار و سهامداران می‌تواند ابعاد جدیدی از درک تصمیم‌گیری سازمانی را روشن سازد. علاوه بر این، بررسی نقش فناوری‌های نوین همچون هوش مصنوعی و یادگیری ماشین در بهبود کیفیت گزارشگری مالی و کاهش سوگیری‌های ادراکی، می‌تواند مسیر جدیدی برای تحقیقات آینده فراهم آورد.

مدیران سازمان‌ها باید ارتقای کیفیت اطلاعات مالی را به‌عنوان راهبردی کلیدی در مدیریت روابط میان سهامداران و ذی‌نفعان در نظر بگیرند. ایجاد نظام‌های شفاف گزارشگری، به‌کارگیری حسابرسان متخصص، و تقویت حاکمیت شرکتی می‌تواند به همگرایی تصمیمات و افزایش اعتماد بازار منجر شود. همچنین، نهادهای ناظر بازار سرمایه باید دستورالعمل‌های افشای اطلاعات را به‌گونه‌ای تدوین کنند که از برجسته‌سازی بیش از حد داده‌های خاص جلوگیری شود و اطلاعات به‌صورت جامع و منسجم منتشر گردد. آموزش مدیران و تحلیلگران درباره اثرات روان‌شناختی برجستگی و روش‌های مدیریت آن نیز می‌تواند به کاهش سوگیری‌های تصمیم‌گیری کمک کند. در نهایت، سیاست‌گذاران مالی باید با ایجاد مشوق‌هایی برای ارتقای کیفیت گزارشگری مالی، زمینه همسویی تصمیمات و کاهش تعارضات در سطح سازمانی و بازار سرمایه را فراهم آورند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

References

- Abdel-Meguid, A. M. (2019). The impact of financial reporting quality on stock market returns. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 17(2), 147-164.
- Arabzadeh, S., & Parvizloo, N. (2020). The Impact of Auditor Industry Specialization on the Financial Reporting Quality of Companies Listed on the Tehran Stock Exchange. *Quarterly Journal of Accounting and Management Outlook*, 3(23), 47-58.
- Bahar Moghaddam, M., & Hossein, J. (2018). The Mechanism of Investor Sentiment and Accounting Information on Stock Market Price. *Accounting and Auditing Review*, 25(1), 21-50.
- Bouteska, A., & Mili, M. (2022). Does corporate governance affect financial analysts' stock recommendations, target prices accuracy and earnings forecast characteristics? An empirical investigation of US companies. *Empirical Economics*, 63(4), 2125-2171. <https://doi.org/10.1007/s00181-022-02297-3>
- Cornell, B., Landsman, W., & Stubben, S. (2017). Accounting information, investor sentiment and market pricing. *Journal of Law, Finance, and Accounting*, 2(2), 325-345. <https://doi.org/10.1561/108.00000017>
- Dănescu, T., & Stejerean, R. M. (2022). Companies' behavior in measuring the quality of financial reports: Pre-and post-pandemic research. *Frontiers in psychology*, 13, 1005941. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1005941>
- Garcia lara, J. M., & Garcia Osma, B. (2015). *Accounting Conservatism and Firm Investment Efficiency*.
- Hosseinzadeh, A., Mousavi Shiri, S. M., Hajiha, Z., & Nikoumaram, H. (2023). Evaluating the Convergence and Divergence of Accounting Information Quality Measures: Testing the Stakeholder Management Theory. *Journal of Accounting and Management Auditing Knowledge*, 12(46), 141-154.
- Hsieh, C., Ma, Z., & Kirill, E. N. (2018). Accounting conservatism, business strategy, and ambiguity. *Accounting, Organizations and Society*, 1-15.
- Hsin, C. W., Chang, F. Y., & Shiah-Hou, S. R. (2024). Performance of financial hedging and earnings management under diverse corporate information quality. *International Review of Economics & Finance*, 91, 782-810. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2024.01.058>
- Jank, S., Roling, C., & Smajlbegovic, E. (2021). Flying under the radar: The effects of short-sale disclosure rules on investor behavior and stock prices. *Journal of Financial Economics*. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2021.07.010>
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 305-360. [https://doi.org/10.1016/0304-405X\(76\)90026-X](https://doi.org/10.1016/0304-405X(76)90026-X)
- Khaleghi Kasbi, P., Aghaei, M. A., & Rezaei, F. (2020). The Impact of Accounting Information Quality on the Salience Phenomenon. *Scientific Journal of Management Accounting*, 13(45), 77-89.
- Khalilpour, M., Kamyabi, Y., & Nabavi Chashmi, S. A. (2019). The Impact of Accountants' Ethical Approaches on Accounting Information Quality with the Moderating Role of Firm Size and Financial Leverage. *Financial Accounting and Auditing Research*, 11(43), 91-117.
- Khan Mohammadi Fard, J., Rezaei, F., & Ahmadi Mousa Abad, A. (2022). Empirical Testing of the Alignment of Rational Managers' and Shareholders' Decisions Based on High Degrees of Ambiguity in Accounting Information. *Scientific-Research Quarterly of Accounting and Management Auditing Knowledge*, 11(41), 357-372.
- Khan Mohammadi Fard, J., Rezaei, F., Khalatbari Limaki, A., & Ahmadi Mousa Abad, A. (2021). Empirical Testing of the Convergence of Managers' and Shareholders' Decisions Based on Low Ambiguity in Accounting Information. *Scientific-Research Quarterly of Accounting and Management Auditing Knowledge*, 10(37), 83-96.
- Lee, S., & Park, J. (2022). The role of information salience in corporate decision-making. *Journal of Business Research*, 145, 789-801.
- Nourani Azad, S., & Rahmanian Koushkaki, A. (2023). Evaluating the Relationship Between Shareholder Competition Intensity and the Profitability and Value of Active Listed Companies: Evidence of Managerial Entrenchment or Convergence of Interests. *Financial Accounting Research Journal*, 15(1), 73-98.
- Ramos, S. B., Latoeiro, P., & Veiga, H. (2020). Limited attention, salience of information and stock market activity. *Economic Modelling*, 87-92-108. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2019.07.010>
- Xu, Y. (2016). Aversion of information ambiguity and momentum effect in China's stock market. *China Finance Review International*, 6(2). <https://doi.org/10.1108/CFRI-06-2015-0066>